

	Силабус освітнього компонента «АРХІВНА ТА МУЗЕЙНА СПРАВА В УКРАЇНІ» Галузі знань: А Освіта Спеціальності: А 4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Освітні програми: Середня освіта (Історія та правознавство) (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Рік навчання: 2025-2026 Семестри: I
Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
 Викладач:	ПІБ: Олійник Сергій Васильович Посада: доцент кафедри історії України Науковий ступінь: кандидат історичних наук Вчене звання: доцент Е-mail: oliinyk.serhii@kpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: https://histua.kpu.edu.ua/serhii-vasylovych-oliinyk/
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpu.edu.ua/course/edit.php?id=8192
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Кредити ЄКТС/години	
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час практичних занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману). (URL: http://surl.li/tzbko). Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Вони мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися

	термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом («Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція)»). (URL: http://surl.li/tzbkx) Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття. Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою. Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою. Неформальна та/або інформальна освіта. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). (URL: https://surl.li/cnhvpx).
Що будемо вивчати?	Здобувачі вищої освіти вивчатимуть історію, теорію, методику і практику архівної та музейної справи в Україні, її правові та економічні засади.
Чому це треба вивчати?	Мета курсу полягає в наданні здобувачам вищої освіти необхідних знань не лише теоретичного, а й практичного змісту, які б вони змогли застосувати в дослідницьких і викладацьких цілях в освітніх закладах різного типу.
Яких результатів можна досягнути?	ПРН 01 Вміти застосовувати знання з української мови за професійним спрямуванням на практиці. ПРН 09 Застосування знань з курсів археологія, архівна та музейна справа, спеціальні історичні дисципліни у професійній діяльності ПРН 19 Вміти використовувати у професійній діяльності спеціальну історичну та правознавчу термінологію, користуватися фаховою науковою літературою та джерелами.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів таких компетентностей: Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК).

	СК 03 Здатність застосовувати прикладні навички роботи з історичними джерелами. СК 15 Розуміння феномену культури, її ролі в житті українського суспільства і світу, типів і форм; здатність розглядати українську історію, право та культуру як складові частини європейської та світової історії та культури.
Зміст дисципліни	Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна. Історія архівної справи в світі та Україні. Архівна система та система архівних установ. Національний архівний фонд України. Архівна українська. Організація роботи державних архівів. Організація архівних документів. Формування НАФ України. Архівне описування. Облік документів. Довідниковий апарат. Забезпечення збереженості архівних документів. Інформатизація архівної справи. Науково-дослідна та методична робота архівних установ. Використання архівної інформації. Архівна евристика. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна. Історія музейної справи в світі та Україні. Напрями діяльності музеїв: фондова, експозиційна, комерційна та фандрайзингова і науково-дослідницька.. Класифікація музеїв. Державна мережа та її стан. Музейні фонди та їх збереження. Експозиційна діяльність. Виклики сьогодення. Екскурсія як основна форма просвітницької діяльності музеїв.
Методи навчання	Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, робота за підручниками, посібниками, опублікованими документами і матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернет публікаціями та матеріалами вебсайтів, спостереження, аудіо демонстрація, створення й демонстрування презентацій, завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.).
Інформаційне забезпечення	Основна література 1. Архівознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів України / [Редкол.: Я.С.Калакура (гол. ред.) та ін.]. Київ, 1998. 316 с. 2. Архівознавство: підручник для студентів іст. ф-тів. вищ. навч. Закладів України / [Заг. ред. Я.С.Калакури та І.Б.Матяш]. Київ: Вид. дім "КМ Академія", 2002. 353 с. 2. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2015. 180 с. 3. Гайдай О. М. Музеєзнавство: навч. Посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с. 4. Матяш І. Б. Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку. Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2012. 515 с. 5. Нариси історії архівної справи в Україні / [За заг. ред. І.Б.Матяш та К. І. Климової]. Київ: Вид. дім "КМ Академія", 2002. 612 с. 6. Олійник С. В. Архівознавство. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти історичних факультетів бакалаврського рівня. Вид. 2-е, доп. і перероб Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І. , 2024. 192 с. 7. Салата О. О. Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.

8. Торянчик В. М., Хрідочкін А. В., Джинджонян В. В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Каравела», 2024. 300 с.
9. Хрестоматія з архівознавства: Навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / [Упоряд.: Г.В.Боряк та ін.]. Київ: Вид. дім Академія”, 2003. 408 с.
10. Якубовський В. І. Музеєзнавство. Підручник. Кам’янець-Подільський: ПП Мошак М. І. 2020. 352 с.

Додаткова

1. Апанович О. М. Архів Коша Нової Запорозької Січі. *Архіви України*. 1989. № 6. С. 13–27.
2. Банах В., Барановська Н. Експозиційна робота музеїв: навчальний посібник. Львів: Логос, 2018. 175 с. Пауер В. Музе
3. Боряк Г. В. Сукупна архівна спадщина України: до проблеми змісту понять Державного та Національного архівного фонду. *Архіви України*. 1995. № 4–6. С. 42–61.
4. Волкова В. М., Нестеренко В. А. Кам’янець-Подільський історичний музей: перші 50 років: посіб. Кам’янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2010. 24 с.
5. В’ятрович в. М., Кулик І. М., Лошак в. в., Шпак а. в. Право на правду. Практичний poradник із доступу до архівів / Центр досліджень визвольного руху. Львів: Часопис, 2012. 152 с.
6. Лозицький В.С. Правові засади міжнародного співробітництва в галузі реституції архівних фондів і документів: історія, проблеми, перспективи // *Архівознавство України*. 1997. № 1-6. С.15-21.
7. Матяш І. Історія вивчення архівної справи в Україні в 20-30-ті роки // *Історія України*. 2000. № 16. С. 8-10.
8. Матяш І. Б. Методологічні засади й понятійний апарат архівознавства. *Український історичний журнал*. 2009. № 2. С. 124–134.
9. Музеї України. Довідник / Упор. Б.Ведибіда та ін. К.: Задруга, 1999. 129 с.
10. Омельченко Ю.А. Охорона пам’яток і музейне будівництво на Україні в перші роки Радянської влади // *Український історичний журнал*. 1972. №1. С. 102-108.
11. Палієнко М. Г. Архівні центри української еміграції (створення, функціонування, доля документальних колекцій). Київ: Темпора, 2008. 688 с.
12. Руденко С. Б. Музейна пам’ятка: соціокультурна сутність та місце в системі історико-культурних цінностей : монографія. Київ: НАККІМ, 2012. 120 с.
13. Українські архівісти (XIX–XX ст.): Біобібліогр. довідник / Держкомархів України. УНДІАСД; Упоряд.: І. Б. Матяш (кер.), С. Л. Зворський, Л. Ф. Приходько та ін. Київ, 2007. 752 с
14. Федорова Л.Д. З історії пам’ятко-охоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-1910-і рр. Київ: Інститут історії України НАН України, 2013. 373 с.

	15. Шидловський І.В. Історія музейної справи та зоологічних музеїв університетів України / за ред. Й. В. Царика. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 112 с.			
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (18 год.), семінарські заняття (18 год.), самостійна робота (54 год.)			
Система оцінювання результатів навчання	Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота – 10 балів. Розподіл балів			
	Поточний і модульний контроль 60 балів			Екзамен
	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
	20	10	30	40
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://surl.li/mwbkmu			
Поточний контроль	виступ з основного питання на семінарському занятті, аналітична робота.			
Підсумковий контроль	Екзамен			
Локація	Згідно з розкладом (https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/)			